

תצפית

כל חוביות שמורות

● **דויד בן-גוריון מעוניין בעריכת בחירות חדשות.** הוא משוכנע, שאם ייערכו הבחירות לאלתר, יוכל להנחיל למפא"י רוב מוחלט בכנסת — דבר שיקל עליו את הפרישה מן הבמה הפוליטית. לצורך זה ישאף לשני שינויים עיקריים במנגנון שלו: מינוי משה דיין כמזכיר המפלגה, ומינוי יוסף אלמוני כמזכיר ההסתדרות. שתי ההצעות כאחת תתקלנה בהתנגדות חריפה מצד צמרת המפלגה, המסתייגת גם מעריכת בחירות.

● **משרד-החץ מעיין באפשרות של פירסום "ספר לבן", שיכלול את דבריהם התקפה הארסיים של נציגים ערביים באו"ם נגד המדינה והיהודים.** הספר יועבר לנציגי כל חברות האו"ם בצירוף תלונה למזכיר האו"ם, או תאגיד. תשומת לבו של המזכיר תופנה במיוחד לעובדה, שלא היה כמעט נציג אחד של האומות, אשר מיחה נגד דברי ההסתה הגזעניים של אחמד סוקיירי.

● **לוי אשכול מתכנן פעולת-מחץ בחו"ל.** הפעם: נגד המגביות הנפרדות, המנוהלות על-ידי מפלגות ומוסדות ישראלים שונים. מגביות אלה, סבור שר האוצר, סופגות עשרות מיליונים של דולארים לשנה, מכספי התורמים היהודיים בחו"ל, ומדלדלות את המגביות היהודיות המאוחדות, בה יש חלק ניכר לאוצר המדינה.

● **בחזית הפנים מתכנן אשכול, יחד עם ראשי ההסתדרות, מזחמה תקיפה בתופעת ההיעדרות מן העבודה.** היעדרות זו —

שעת-לילה / שוא נידום. כי דוברת לשון האש / בה שרפו את עצמם השניים / כן, גבה תא-המוות לבילי ההוא. / ממולו / שרי גוי על יבשת / במחזיאור, כעכבר הורטטו / וכנגב התפס בפטע... / בשנות '50 כאילו מפסיד את הקרב / האויב / החורק שיניים / לשעה שכזאת, הדולקה לו לשוא. / נועדו המתים השניים. ההבדל היחיד בין 1947 ל-1962 היה, כי אלתרמן הוסיף לשרו שני בתים של חירוף וגיורף כלפי מיפקדתם וחבריהם של ה- שניים. ואילו הוז השלים אתם, בדיוק כמו שהשלים אתם בן-גוריון.

הונאות

האח הג'ויחוס

התלונה שהגיעה למדור הרמאויות של משרת מחוז תל-אביב, היתה מן הסוג ש- שוב אינו עושה רושם בארץ: תירי אמריקאי הציג את עצמו כמשקיע-הון, רימה את המועצה המקומית ירוחם ב-20 אלף ל"י, ונעלם.

התלונן ראש המועצה, פנחס מוציק: לפני כשנה רבע הופיע בירוחם תירי בשם אברהם ציון, מצוייד במכתבי-המלצה ממי שלתלים ובשפע של הצעות. העיקרית: להשיק קיץ כספים במיפעל המקומי הצולע לייצור כלי-בדולח. מוציק, שהוא גם מנהל החב-

שרה מוקשים. מה דחף את דיין ל- הסתערות מסוכנת זו? אלה שקיבו אחרי התפתחות הצבאית ראו בפעולה זו פעולת-הגמול מובהקת, מן הסוג שבו ניסה דיין לפתור את בעיות ישראל על פי תורת, זובג וגמרנו. כי מזה כשנתיים, הרגיש משה דיין שהוא נתון במצור ההולך ומתהדק סביבו. לוי אשכול, הרואה את עצמו כיוורשו של דויד בן-גוריון, חשש תמיד מפני העלייה המהירה של הצעירים, העשויה להביא מעבר ישיר של השלטון מידי בן-גוריון אליהם. תחילה ניסה אשכול לחבל בכל הצעירים, שהיו מאוחדים או בקבוצת דיין-פרס. על כן גם היסס הרבה לפני שנתן יד לחיסול פנחס לבון, כמוקד-כוח במפא"י. אולם דחי קא לאחר חיסולו של לבון הבחינה עינו החדה של אשכול במירוץ הפנימי שהחל בין דיין ופרס, בתוך קבוצת הצעירים. הוא מיהר לנצל מצב זה, בשלחו יד ימין מקרבת לעבר פרס ובפתחו בחתירות נגד דיין. פרס לא יכול היה אשכול לפגוע, כי כל נסיון כזה היה מעלה עליו את חמתו של בן-גוריון. אולם הוא יכול היה לפגוע בדיון מתוך עמדות בטוחות ומוסדות היטב. כי מן הרגע שבו התמנה דיין כשר-החץ לאות התהלך חשוף בשטח הנמצא כולו בתחום שליטתו הבלעדית של אשכול. האיש המכה על היום כראש מחלקת-ההתיישבות של הסוכנות היהודית הוא הכוח האמיתי מאחורי כל מוסדות החקלאות, המים והפני- חוח במדינה.

דיון עלה על שדה שנוצר מוקשים, פעם בתנועת המושבים, פעם במרכז החקלאי ו- פעם אחרת במקורות. נאמני אשכול דאגו להתפשטות ההכרה כי דיין גושא עמו הרס לחקלאות.

פעולת-התגמול. בעוד שמעון פרס מהדק את קשריו גם עם אשכול וגם עם שרגא נצר, מצא עצמו לפתע דיין במיצר מסוכן. הוא החליט להיחלץ ממנו ויהי מה. כמו בימים ההם, נטל עמו כמה מבחוריו ויצא לפעולת-התגמול.

השעה נראתה לו כשרה לכך: לוי אשכול נתון עתה במצב קשה ביותר, בחזית ה- כלכלית. סינון ידיעה לעתונות על כשלונות במשא-זמתן עם השוק האירופי היה ריכוך מוקדם. אחרי באה ההסתערות הישירה, באותה פגישה רעיונית בבית כור בחל- אביב,

אולם כאשר מחיל קרב — אין איש יכול לדעת מה יהיה בסופו.

היסטוריה

הזו זעם

משה ברזאני ומאיר פיינשטיין חיכו ל- אורו של הבוקר האחרון בחייהם. השניים, שנידונו לתליה על-ידי בית-דין צבאי בריטי, הספיקו כבר להתוודות לפני הרב שביקר בתאם, בבית-הכלא המרכזי בירושלים. הם שרו יחד עמו אדון עולם, וחיוכו לוסף. לפתע הרעידה התפוצצות אדירה את חומות הכלא. שומרים שמהירו מכל עבר, הביחם בטוחים כי נערך נסיון לפרוץ את הכלא כדי לשחרר את השניים, הגיעו לתא- המאסר שלהם — ומצאו אותו חרב ועשן. בתוך החורבות היו מוטלות גופותיהם. מות-הגבורה של שני הצעירים עורר הדים בכל העולם. בפרלמנט הבריטי דובר עלי- הם סיר וינסטון צ'רצ'יל בהערצה, אך באר- צפיהם הוסגה כלפיהם אישיות. הסיבה: הם היו "פורשים". האחד חבר אצ"ל וה- שני חבר הלח"י.

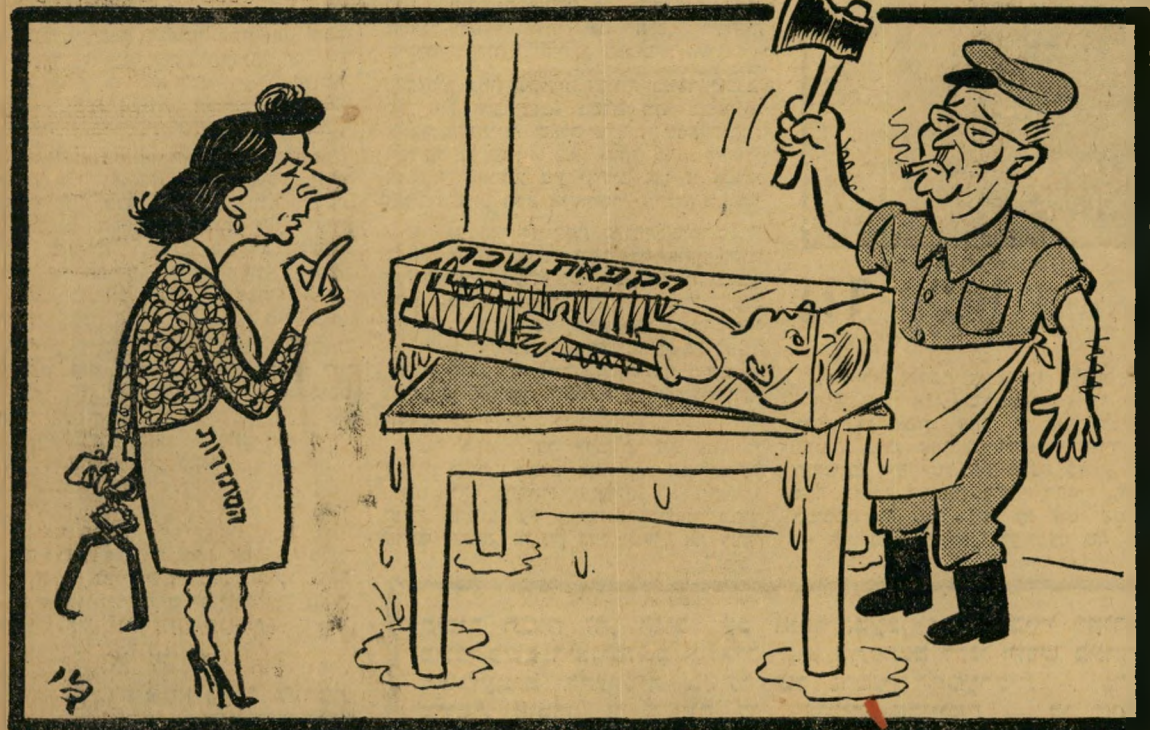
מאז ועד עתה. השבוע, 16 שנים לאחר אותו לילה, עלו שוב השניים לחד- שות. הפעם זכו למחאה של הקורה, אשר נמנה מהם אז. חיים הוז, הסופר המקובל ביותר על דור הפלמ"ח ובני ההתיישבות העובדת, פירסם סיפור ארוך בשם בקורר אחד. שני הבוריו: ברזאני ופיינשטיין.

הסיפור הברזאני לסנסציה. לארדוהקא בזכות טיבו הספרותי (הבינוני), כי אם בגלל זהות הגיבורים. חיים הוז (65) כתב עד כה על המהפכה הרוסית, האפוס הציני ויהודי תימן. בימי פרשת לבון היה מ- אנשי-הרוח הבודדים שצידדו בדויד בן- גוריון.

לכן היה זה מפתיע, כי דהקא הוא העריך בצורה חיובית את הפורשים, והציג אותם כגיבורים. היו שניסו להסביר זאת בעובדה, כי בן-גוריון עצמו שיגר לפני כשנה איגרת נלהבת לאחת הפורשות-לשעבר גאולה כהן, שחיברה ספר-זכרונות על ימי הלח"י.

בתוך כל ההמולה נשכח פרט מעניין. ב- אותו שבוע בו פוצצו השניים את עצמם, זכו לשרי נלהב מפרי-עטו של משרור ה- נימנה על מקורבי בן-גוריון.

כתב אז נתן אלתרמן: "אל נסב את עינינו. לשוא נתכחם / להודה של אותה

"אבל אני רוצה רק חצי בדוק!"

בעיקר מסיבות מחלה כביכול — מורידה את פרוין העבודה, מעלה את מחירי התוצרת. בין השאר, יעינו ראשי ההסתדרות באפשרות של החמרה במתן זכויות סוציאליות. המאפשרות לעובדים להיעדר מעבודתם בקלות-ייתר.

● **הרבנות הראשית עשויה להחדיר בלשים משלה אל תוך משקים של השומרי-הצעיר.** המניע: ידיעות שהגיעו לרבנות, כאילו צעירים ערביים, המתחנכים בהכשרות בקיבוצי השומרי-הצעיר נשארים במשקים, מתבוללים בתוך החברה המקומית. הרבנים חוששים שצעירים אלה יציגו את עצמם כיהודים, ואף ישאו יהודיות, מבלי שיתגיירו.

● **על הפרק עומדת החלפתו של מנהל משרד החוץ, חיים יחיל, באהוד אבריאלי, שהוא כיום פגנו.** יהיה בצעד זה כדי לחזק את שליטת צעירי ביג"י על נידבך נוסף של מנגנון המדינה.

● **אל תופתע למיקרא ידיעות גוברות והולכות, על הסכנה לבטחון-המדינה, הפומנה בריכוזי התושבים הערביים במדינה.** בין היתר: ההפרעות שהם גורמים לפעולות שיגרתיות של צה"ל, וגילויין של רשתות ריגול. אחד המניעים מאחורי מסע זה: יצירת זעזקהל עויינת לכל שינוי במיבנה הממשל הצבאי, ומתן תירוץ לחיכים להצביע בצד מפא"י, בדיון שיערך בכנסת.

● **החלפת ראש מועצת אשרוד, ראובן חיים, לא תהיה עניין קל.** מרכז מפא"י כבר היה מוכן לבצע את הפיכת-החצר במועצה המקומית, שתדיח את חיים, בעזרתו הפעילה של שר-הפנים. אך ברגע האחרון נרתע השר שפירא מהתערבות בקוניה ומפיזור המועצה המקומית. הגורם המונע: שערוריית פליישר בבאר-שבע. שר-הפנים לא רצה ליצור קשר בתודעת הציבור בין מפלגתו לבין הקנניות המוקיציפאליות של מפא"י. צפוי עתה לחץ חזק של מפא"י עליו.

רה לפיתוח ירוחם, שמח על ההצעה. אך התוכנית לא התגשמה. כי בינתיים הודיע ציון, שהחליט לבצע דברים גדולים יותר בעיירה הנגבית. ליתר דיוק: שהקים חברה חדשה בשם מעיד, בהון מניות של מיליון ל"י. לכן, הסביר, אין לו עתה מזומנים.

ואז המריח הצעה חדשה, שתאפשר בכל זאת לשקם את מיפעל הקריסטאלים: ה- מועצה תתן לו שטרות דחויים, הוא ינכה את השטרות, ובכסף זה יריץ את המיפעל. כאשר יגיע מועד פרעון השטרות יהיה לו כבר כסף פנוי, והוא יפרע את החוב. המועצה חתמה על שטרות בשתי 20 אלף ל"י. ציון הפכם למזומנים ונעלם. הוא חזר לארצות-הברית.

● **זכות העבר.** כיצד נמלה המועצה המקומית בפח? התשובה קשורה באחיו של אברהם ציון. שמו מנחם ציון, והוא זכור בחוגים מסוימים כאיש שהעביר את סניף אחדות-העבודה בבני-ברק לשורות מפא"י, לפני כשלוש שנים (העונם הזה 1176).

העסקן הקטן בן ה-35, שתיכנן את ה- קוניה עם מזכיר מפא"י דאז, יוסף אלמוני, לא נשכח על-ידי מפא"י. הוא נשלח דרומה, כיהן כמזכיר מועצת הפועלים של ירוחם. כאשר הופיע במקום עם אחיו נתפתח הדל- תות בפני המשקיע המיוחס. מה עוה, שב- זכות שירותו למפא"י נשארו לו קשרים עם משרדים ממשלתיים חשובים, שמהירו לתת את ההמלצה שביקש מהם עבור אחיו. הוא אפילו הצליח להביא את שר המסחר וה- תעשייה, פנחס ספיר, לביקור בירוחם, כדי להתפעל מתוכניות ההשקעות של המיליונר המדומה.